

Onko järjestämislaki uhka vai mahdollisuus?

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki –seminaari
Seinäjoella 14.3.2011 / Paavo Tyrväinen

Ja miten kunnat vastaavat kasvaviin väestön terveys- ja hyvinvointitarpeisiin?

1. Ihmisten asenteisiin ja elämäntapoihin vaikuttaminen

- Tärkein tehtävä on saada ihmiset kiinnostumaan itsestään ja huolehtimaan omasta fyysisestä ja henkisestä hyvinvoinnistaan (omavastuun kasvattaminen)
- Valistustyöllä, esteetön liikkuminen, panostusta liikuntaan, kulttuuriin ja erilaisille järjestöille, jotka saavat ihmiset ”tekemään yhdessä”.

2. Tuottamistapaa tehostamalla mm. rakenteisiin vaikuttamalla

- Puitelain mukaisia ja suurempiakin yhteistoiminta-alueita muodostamalla
- Oma toimintaa tehostamalla, henkilöstön osaamisesta huolehtimalla ja hyödyntämällä uutta tekniikkaa.
- Ostamalla osa yksityisiltä palveluntuottajilta, saadaan laatu ja tehokkuus -vertailulle ”pohjaa”.

- Puitelain laajennus sosiaalitoimen palveluihin vuoden 2013 alusta on tervetullut lisä yhteistyön laajentamiselle.
- JIK-kunnat (Jalasjärvi, Ilmajoki ja Kurikka) n. 35. 000 asukasta, kahden vuoden kokemus perusterveydenhuollon yhteistyöstä.
- Perusturvasta jo nyt menee JIK:iin n. 80 %.

- Sosiaalipalveluiden osuus JIK-kunnissa talousarviosta:
 - Kurikka 11,2 %
 - Ilmajoki 7,0 %
 - Jalasjärvi 9,6 %
- Henkilökuntaa kunnissa sosiaalitoimen palveluissa yhteensä alle 100

Yleisiä huomioita:

- pienet yksiköt ovat haavoittuvia henkilöstön osaaminen harvojen harteilla ei useinkaan ammatillista keskustelukumppania
- kilpailu kiristyy osaavasta henkilöstöstä ja isompi yksikkö tarjoaa selviä etuja: ammattitaidon kehittämiseksi, uralla etenemiseksi, henkilöstön kouluttamiseksi, tietojärjestelmät ym.
- yhtäläiset menettelytavat naapureissa ja hyvien käytäntöjen ”mallintaminen”
- taloudellisia hyötyjä ja lisää tehokkuutta
- henkilöstö voisi paremmin erikoistua omaan tehtäväalueeseen ja sijaisuudet ja lomien tuuraukset helpottuisivat

Pelkoja

- määräysvalta vähenee
(todellisuudessa lainsäädäntö ohjaa)
- muutoksen pelko
- lautakuntapaikkojen menetyks
- henkilöstö todennäköisesti vastustaa
- yleinen vastustus poliittinen- ja virkamiesjohto

Aikataulu

- lain velvoite yhteistyöhön vuoden 2013 alusta lukien, mahdollisuus saada siirtymäaikaa 2015 alkuun.
- Jo nyt mm. Kurikassa ja Jalasjärvellä virkoja hoidetaan väliaikaisjärjestelyin. Odotellaan yhteistoiminnan alkamista nopeasti
- Onko kuntien AINA odoteltava valtion määräystä, ennen kuin yhteistyöhön voidaan mennä.